

تحرز و امنیت ج.ا.ایران و راهبرد بهینه در این راستا

حسن تلاشان

استاد راهنما: دکتر عباس منوچهری

استادان مشاور: دکتر محمدباقر حشمت زاده ، دکتر محمدرضا ملک

محمدی، امیر سرتیپ دوم حسن بیات

مقطع: دکتری مدیریت راهبردی سال دفاع: ۱۳۸۳

طرح مسأله

با توسعه نظام های دموکراتیک و شناسایی حق رأی برای ملت ها، احزاب یا به عرصه وجود گذاشتند. بررسی چگونگی فعالیت احزاب در جامعه و نوع رابطه آن با متغیرهای گوناگون امری اجتناب ناپذیر است. یکی از موضوعاتی که درباره تحزب در کشورهای گوناگون مطرح بوده است رابطه احزاب با امنیت ملی است. بدیهی است نوع پاسخ به این مسأله می تواند سرنوشت فعالیت احزاب در جوامع گوناگون را تعیین کند. این پژوهش با بررسی رابطه تحزب و امنیت ملی در جهت آزمون این فرضیه است که آیا احزاب سیاسی در ج.ا.ایران باعث تقویت ضریب امنیت ملی می شوند؟

روش تحقیق

روش تحقیق این پژوهش تحلیلی- تاریخی است. در این روش تردید آغاز راه است. مسأله ای که در گذشته روی داده و در گذشته نیز به پایان رسیده است مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

یافته های پژوهش

قوانین اساسی و فرعی ایران نه تنها وجود احزاب را تجویز کرده است بلکه به عنوان یک واقعیت گریز ناپذیر آن را پذیرفته است؛ به طوری که آزادی احزاب را به عنوان یک اصل کلی قلمداد کرده است. بدیهی است که هر جامعه ای با توجه به اعتقادات، ارزش ها و فرهنگ خاص خود محدودیت هایی را برای فعالیت احزاب در نظر می گیرد.

با توجه به نتایج این پژوهش می توان گفت:

۱- با استفاده از منابع و استدلال های فقهی می توان به این نتیجه نائل شد که برای اجرای اصول پذیرفته شده و اساسی اسلام همانند امر به معروف و نهی از منکر، شورا، عدالت اجتماعی و ... در جهان امروزی راهکارهای مناسب تر از تشکیل احزاب وجود ندارد. بنابراین راهبردهایی که تحزب را امری گریز ناپذیر نمی دانند از گردونه خارج می شوند.

۲- با توجه به قوانین اساسی و فرعی و میثاق های بین المللی که جمهوری اسلامی ایران بدان ها متعهد شده است، نتیجه گرفته می شود که نظام اسلامی حاکم بر ایران آزادی تأسیس و فعالیت احزاب را به عنوان یک اصل کلی پذیرفته است. عواملی که می توانند برای تأسیس یا تداوم فعالیت احزاب مانع ایجاد کنند عبارتند از: لطمه زدن به استقلال کشور، خدشه در وحدت ملی، ایجاد محدودیت برای آزادی دیگران، مغایرت داشتن با موازین اسلامی و ایجاد نقض یا خدشه بر اساس نظام جمهوری اسلامی. در غیر این صورت نه تنها هیچ گونه منعی برای احزاب در ایران وجود ندارد بلکه در قانون اساسی از جایگاه ویژه ای نیز برخوردار است.

۳- با توجه به بررسی آثار و نتایج احزاب بر امنیت ملی می توان گفت که هرچند فعالیت احزاب در ایران دارای آثار و نتایج مثبت بوده است ولی آثار و نتایج منفی آنها بیشتر بوده است. بنابراین باید راهبردی را گزینش کرد که رابطه تحزب و امنیت ملی در آن منفی منظور شده باشد.

۴- با توجه به نتایج سه گانه ای که به آن اشاره شد باید راهبردی را پیش برد که دو شاخصه اصلی آن عبارتند از:

الف- گریز ناپذیر بودن

ب- عدم رابطه منفی بین تحزب و امنیت ملی

با بررسی مبانی فقهی و اسلامی تحزب و همچنین تحزب در قانون اساسی و قوانین فرعی جمهوری اسلامی ایران این نتیجه به دست آمد که تحزب در نظام سیاسی موجود ایران

امری گریز ناپذیر است و از طرف دیگر با بررسی های انجام شده در این پژوهش این نتیجه حاصل شد که احزاب در ایران به طور عمده بر امنیت ملی، آثار و نتایج منفی داشته اند. به همین سبب باید راهبرد اتخاذ کرد که برطرف کننده این رابطه منفی بین احزاب و امنیت ملی باشد. لذا در نهایت به اتخاذ راهبرد مذکور اقدام شود. بر اساس این استراتژی ضمن این که به احزاب اجازه فعالیت داده می شود، اقداماتی در جهت کاهش آثار منفی احزاب بر امنیت ملی صورت می پذیرد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروشکاه علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی